

Posudek oponenta diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Lenka Michálková
Název práce: Dětská kniha jako možný nástroj výchovy k toleranci homoparentálních rodin
Vedoucí práce: Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.
Oponent práce: PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 65
Počet stránek příloh: 0
Počet titulů v seznamu literatury: dostačující, reprezentativní

1	2	3	4

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

	x		

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

x			

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

x			

Metody práce

Vhodnost použitých metod

x			

Využití výzkumných empirických metod

	x		

Využití praktických zkušeností

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

Naplnění cílů práce

	x		

Vyváženost teoretické a praktické části

x			

Návaznost kapitol a subkapitol

x			

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

x			

Vhodnost prezentace závěrů práce

	x		

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Autorka by měla (s oporou v literatuře či s odkazem k nějakému relevantnímu zdroji) prezentovat konzervativní argumenty, které odmítají zrovnoprávnění homoparentální rodiny (především s odkazem na možná společenská a výchovná rizika). Tyto argumenty by pak měla konfrontovat s argumentací liberální.
2. Jaký je autorčin názor na obavy konzervativně uvažujících lidí v této oblasti?
3. Jakým problémům a rizikům je vystaveno dítě vychovávané v homoparentální rodině (míněno ze strany okolí, nikoli ze strany rodičů)?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Diplomová práce Lenky Michálkové je zásadním zamyšlením nad problematikou homoparentálních rodin, nad edukací dětí, která by měla přispět k toleranci v oblasti partnerských a rodinných vztahů. Autorka správně konstatuje, že základem společensky žádoucí tolerance je především vzdělání, přesněji věcná znalost problému, která potírá předsudky, animozity a přejatá klišé. V oblasti genderových otázek je to krajně důležité. Práce je vedle prezentace odborné literatury založená na obsahové analýze textů pro předškoláky, jejichž cílem je přispět právě k edukaci ve zmíněné oblasti a k rozvoji jejich tolerance. Škoda jen, že analýza místy sklouzává do sféry dojmů, pocitů a že Diskuze a Závěr nemají analytičtější tvar.

Jako hlavní problém a otázku k řešení vidím to, že autorka prostě předpokládá, že nejvyšší společenskou hodnotou je tolerance a z toho v podstatě vyplývá, že bychom měli děti od mala seznamovat s různorodými formami rodinného soužití či rodinných systémů, přičemž se hlouběji nezkoumá, do jaké míry jsou tyto systémy společensky a hodnotově akceptovatelné a proč (jaká hlediska můžeme pro onu akceptaci volit). Autorka konstatuje nerovnost manželských a registrovaných párů v řadě otázek včetně výchovy dětí, vychází ale opět z hlouběji nereflektovaného předpokladu, že by všechny formy partnerského soužití měly mít naprosto stejné možnosti, pokud jde o vliv na výchovu. Zdůrazňuji, že to neříkám jako rozhodný odpůrce práv registrovaných partnerů vychovávat děti. Postrádám však v textu reflexi možných dlouhodobých (pozitivních či negativních) důsledků radikálních změn v oblasti společenské normativity. Postrádám také zcela analýzu pozic křesťanských či obecně konzervativních, které lze implicitně spatřovat v pozadí formulací o „homofobní společnosti“.

Na druhou stranu oceňuji, že autorka má poměrně dobře zmapovanou literaturu psychologickou, sociologickou a genderovou, prokazuje, že je obeznána i s biologickými teoriemi spjatými se zkoumáním homosexuality a vykládá také historické pozadí společenských představ o homosexualitě, které jsou samozřejmě spjaty s četnými mýty, ústrky, represemi a životními tragédiemi.

Hodnota práce tkví proto právě ve snaze přispět k žádoucí změně společenského vědomí, tradičně zatíženého nelidskými předsudky a krutostí, jejichž důsledky bohužel stále kolem nás spatřujeme. Je jisté, že společenský vývoj v oblasti forem rodinného soužití nelze zastavit a je třeba dítě připravovat na jejich diverzitu. Z tohoto pohledu je práce velice záslužná. Pokud jde o samotné příběhy, na nichž se má demonstrovat rovnocennost hetero a homosexuálního soužití, nejsem si jistý, nakolik skutečně přispějí k rozvoji tolerance dětí, nakolik by se snad i mohly stát zdrojem karikování rodinných vztahů a především: nakolik si skutečně máme přát, aby nastupující generace většinově akceptovaly homoparentální rodiny jako zcela ekvivalentní tradičním rodinným formám.

Text splňuje nároky kladené na diplomové práce, doporučuji ho k obhajobě a navzdory uvedeným nedostatkům navrhuji hodnotit jej jako výborný.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis: 4. 9. 2017

